

Biblioteka Główna Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu

Artykuł:

Targi Poznańskie jako jeden z czynników rozwoju gospodarczego kraju

Źródło:

Gospodarka Zachodnia Rok 2 1938 zeszyt 21 strony 184-185

Artykuł zdigitalizowany i udostępniony cyfrowo w ramach zadań projektu pt.

„Digitalizacja i udostępnianie online »Bibliografii gospodarki Wielkopolski 1919-39«

H. Maciejewskiej” (SONB/SP/550684/2022)

teriałów w tej mierze znajdzie czytelnik w nr 18 „G. Z.”, zeszyte poświęconym programowi inwestycyjnemu w Wielkopolsce.

Jeżeli wymieniliśmy w kilku punktach kierunki przyszłego rozwoju gospodarczego Wielkopolski, to w tym celu, aby wskazać, że nie żyje ona bez programu na przyszłość, że znajduje się naprawdę w ciężkiej sytuacji gospodarczej, jednak nie na rozdrożu gospodarczym, to znaczy w takiej sytuacji, w której nie zdawałaby sobie sprawy w którą stronę ma pójść, by przerwać proces upadku. Program bowiem istnieje pod tym względem wyraźny. Inna jest rzecz, czy w danych warunkach będzie można go realizować. Czy przemożna polityka gospodarcza państwa pójdzie na rękę zamierzniemu pełnieniu Wielkopolski na drogi wskazane wyżej.

Niedoceniając zagadnienia niemieckiego na pograniczu zachodnim i co raz silniejszej agresji życia gospodarczego społeczeństwa niemieckiego, lekceważenie dramatycznej wprost sytuacji pogranicznych miast wielkopolskich, umniejszenie zdolności produkcyjnej rolnictwa poznańskiego przez realizację reformy rolnej w oparciu o stosowane obecnie metody, niwelowanie

różnic międzydzielnicowych przez obniżanie poziomu życia województw zachodnich, daje podstawy do niepokoju, czy społeczeństwo wielkopolskie, bez żywego współdziałania państwa zdoła pełnić województwo poznańskie na wskazane wyżej drogi rozwoju gospodarczego.

Niewątpliwie wielkie zadania państwa: rozbudowa portu w Gdyni, tworzenie COP-u i podnoszenie Kresów Wschodnich nie mogą jednak przesłaniać państwu rzeczywistości wielkopolskiej i niebezpieczeństwa, jakie grozi mu w wypadku dalszego jej rozwoju po linii dotychczasowej.

Jeżeli piszemy o konieczności bliższego zainteresowania się państwa Wielkopolską, to nie w tym rozumieniu, że pragnie ona jakichś nadzwyczajnych przywilejów, lub jakiejś szczególniejszej pomocy finansowej. Chodzi jej jedynie i tylko o posiadanie takich samych warunków pracy jakie istnieją w innych częściach kraju i o możliwość realizacji programu, którego spełnienie jest koniecznym warunkiem dla lepszej przyszłości Wielkopolski, aniżeli dzisiejsza jej rzeczywistość. Wielkopolsce chodzi nie tyle o pomoc państwa, ile o jego współpracę nad realizacją wspólnego celu jakim jest restytuowanie jej dawniejszego dobrobytu.

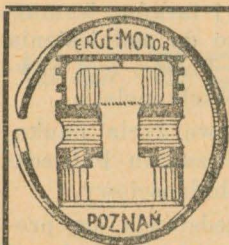
Targi Poznańskie jako jeden z czynników rozwoju gospodarczego kraju

W dobie współczesnej, kiedy wymiana międzynarodowa jest hamowana tendencjami autarkicznymi i polityką barier celnych, a jej ramy są zakreslane kontyngentami i możliwością kompensaty w myśl zasady do ut des, znaczenie instytucji targów międzynarodowych zmalało. Niepomniernie większą odgrywały one rolę w warunkach, w których stosunki gospodarcze między państwami układano raczej na płaszczyźnie polityki liberalistycznej. Wówczas bowiem istniejące możliwości zawarcia i zrealizowania transakcji handlowych mogły być należycie wyzyskane, a nawiązane stosunki handlowe między dwoma kontrahentami, pochodzącymi z innych krajów, mogły być pogłębiane w okresie potargowym i wymiana handlowa utrzymywana, w miarę potrzeby, w dowolnych granicach. Inaczej natomiast przedstawia się sprawa, gdy handel światowy podlega tak ostrej reglamentacji, jak to się dzieje obecnie. Transakcje handlowe, zawierane na targach, mogą być utrzymywane tylko w ramach szczupłych kontyngentów, lub nadkontyngentów, przyznawanych jednorazowo odbywającym się targom. Nie ma natomiast mowy o wymianie handlowej w ramach

dowolnych, dyktowanych zapotrzebowaniem faktycznym; stąd też targi międzynarodowe, w dzisiejszych stosunkach, nie przyczyniają się do powstawania nowych możliwości handlowych, które mogłyby być eksploatowane nie jednorazowo z okazji targów, lecz stale, na dłuższą metę. Z tych przyczyn niektóre z targów międzynarodowych znalazły się obecnie w trudnej sytuacji, a kraje zagraniczne nie zawsze chętnie biorą w nich udział.

Uwagi powyższe snujemy z okazji otwarcia XVII Międzynarodowych Targów Poznańskich.

W przeciwieństwie do wielu innych, targom w Poznaniu nie grozi przesilenie, zdołały bowiem spręgnąć się jak najściślej z życiem gospodarczym kraju i oprzeć się przede wszystkim o rynek wewnętrzny, nie zapoznając przy tym możliwości wyzyskania, choć w ściśnionych ramach, kontaktów z zagranicą. Dzięki tego rodzaju polityce, Targi Poznańskie przebrnęwszy względnie szczęśliwie przez lata kryzysu gospodarczego, od dwóch lat ostatnich wykazują niezwykłą wprost prężność i rozwój. Nie ograniczając się do wykonywania zadań, płynących z charakteru targów jako ta-

„ERGE-MOTOR“
POZNAŃ

TEL. 7929 i 8626 UL. MYLNA 38/40
KOSZTORYSY, CENNIKI I PORADY
FACHOWE BEZPŁATNIE

Wystawiamy na Targach Poznańskich
w hali 1 stoisko 125

FABRYKA tłoków, pierścieni, sworzni
i tulei cylindrowych do wszelkich
motorów spalinowych

PRECYZYJNA SZLIFIERNIA
cylindrów i wałów korbowych

Największe i najstarsze przedsiębiorstwo tego
rodzaju w Polsce

kich, dążą do aktywnego wpływania na kształtowanie się stosunków w pewnych dziedzinach życia gospodarczego kraju, mając ambicję stania się ich regulatorem.

Targi Poznańskie, jeżeli mają w dalszym ciągu odgrywać poważną rolę nie tylko w życiu gospodarczym Wielkopolski, lecz całego kraju, muszą stale podążać naprzód, muszą być stale pełne inicjatywy twórczej i coraz głębiej ujmować zagadnienia gospodarcze Polski współczesnej.

W okresie, w którym coraz wyraźniej uwidacznia się cofanie Wielkopolski pod względem gospodarczym, kiedy uwaga społeczeństwa i czynników kierujących polityką gospodarczą państwa zwrócona jest przede wszystkim na inne okręgi, jak kresy wschodnie czy Polskę centralną, kiedy ilość przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych w Poznańskim kurczy się, kiedy na jego terenie obserwuje się niepokojące zjawisko obniżania ogólnej stopy życiowej, rola Targów Poznańskich nabiera większego znaczenia, aniżeli w latach poprzednich; stanowią bowiem czynnik, pobudzający słabnące tętno życia gospodarczego Wielkopolski, wskazując jej drogi, na których odnaleźć może swoją dawną pozycję w całokształcie stosunków ekonomicznych Polski.

Ze stanowiska ogólnopolskiego, Targi Poznańskie, dzięki swemu położeniu geograficznemu, oraz lokalizacji w okręgu o najwyższej chłonności rynkowej, reprezentują niemniej poważne wartości, tym większe, jeżeli weźmiemy pod uwagę bezpośrednie związanie się z bieżącym życiem gospodarczym, o czym mówimy wyżej. Najważniejsze przy tym, że posiadając ustaloną już tradycję, stanowią zazwyczaj rewię postępu technicznego i gospodarczego, dokonanego w roku poprzedzającym Targi, dając przekrój stanu ekonomicznego kraju.

Mimo naszych uwag początkowych, nie można zapominać roli Targów Poznańskich jako instytucji o charakterze międzynarodowym; jeżeli bowiem w obecnych warunkach utrudnień handlu światowego nie mogą odgrywać roli czynnika ekspansji handlu polskiego na rynki zagraniczne, jak to było przed kilku laty, w dobie liberalniejszych pod tym względem stosunków, niemniej przez pozyskanie w charakterze wystawców niektórych państw zagranicznych i powodując przyjazd na targi przedstawicieli przemysłu i handlu z zagranicy, przyczyniają się do utrwalenia stosunków gospodarczych między Polską a rynkami międzynarodowymi.

Mgr Kazimierz Żakowski

Obcy przemysł i obcy handel w organizmie gospodarczym Wielkopolski

Województwo poznańskie stanowi teren, na którym ulokowane są poważne kapitały zagraniczne w przemyśle i handlu. Jest niezmiernie trudno ustalić zasięg ich wpływów i wyliczyć dokładnie udział kapitału zagranicznego w życiu gospodarczym województwa. Na przeszkodzie stoją tu: 1) brak odpowiednich statystyk, 2) brak ewidencji firm obywateli obcych, 3) częste maskowanie właściwego oblicza przedsiębiorstwa, 4) ukrywanie źródeł kapitałów w formie przedsiębiorstw spółek akcyjnych lub tow. z ogr. odpowiedzialnością, 5) istnienie przedsiębiorstw o charakterze pod względem pochodzenia kapitału nieznanym — w tych wypadkach nie zawsze istnieje możliwość wyodrębnienia kapitału obcego.

W ostatnich czasach daje się zauważyć wzmożona penetracja przemysłu niemieckiego na Pomorze i poznańskie. Szczególnie drogą tworzenia fabryk filialnych. Forma prawna spółki akcyjnej, albo tow. z ogr. poręką, pozwala tym przedsiębiorstwom na maskowanie swego charakteru niemieckiego. Istnieje tu moż-

ność podstawiania Polaków jako udziałowców, którzy albo przejmują udział w znikomej wysokości, albo też od razu sprzedają go dalej, figurując jednak nadal ze swoim nazwiskiem. Mimo tych trudności, zdołaliśmy znaleźć materiały, pozwalające na ogólną charakterystykę poruszonego zagadnienia. Pochodzą one z licznych źródeł, przede wszystkim prywatnych i stanowią rezultat kilkuletnich, żmudnych naszych starań i tych, którzy służyli nam swoją pomocą. Ze względu na spotykane na tej drodze trudności i niezawsze ścisłe dane, obliczenia poniższe — odnośnie kapitałów zagranicznych i obrotów firm niemieckich — należy traktować jako pewne kierunki orientacyjne, przy czym rozpiętość błędów w obliczeniach może zamykać się od 1 do 20 %.

Zagadnienie stanowiące przedmiot niniejszych uwag poruszamy nie tylko ze względu na chęć charakterystyki struktury gospodarczej Wielkopolski, lecz również celem zwrócenia uwagi na stan jej gospodarstwa z punktu widzenia przynależności państwowej kapitałów działających na terenie województwa.

CENTRALA ROLNIKÓW S. A. POZNAŃ, Plac Wolności 18

ODDZIAŁ: GDAŃSK, Milchkannengasse 33-34

PRZEDSTAWICIELSTWA: KATOWICE, ul. Mariacka 13 — TORUŃ, ul. Szeroka 32

ZAKUP I SPRZEDAŻ

za pośrednictwem Spółdzielni i firm rolniczo-handlowych:
zboża — nasion — pasz — ziemniaków — węgla
nawozów sztucznych.

SKŁADY KONSYGNACYJNE

na nawozy sztuczne w każdym powiecie województwa zachodnich.

Najkorzystniejsze źródło zakupu i sprzedaży dla Kółek Rolniczych i ich Członków!

Składnica w Poznaniu przy Tamie Garbarskiej na Przeladowni Miejskiej stale zaopatrzona jest w wszelkiego rodzaju pasze oraz w nawozy sztuczne do dostawy w partiach drobnicowych.